

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.



MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26



Leto XVI.

V Celovcu, 30. maja 1897.

Štev. 15.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Pomoč kmetom!

(Nujni predlog posl. Lamb. Einspielerja.)

V seji dne 18. maja je izročil g. poslanec Einspieler nujni predlog, v katerem opozarja vlado na veliko škodo, ktero je majnikov sneg napravil na polju, po vrtilih, sadnikih in po gozdih. Vlada se pozivlja, naj škodo prej ko mogoče preiskuje in poškodovanim kmetom podeli zdatno podporo. Predlog se glasi tako-le:

„Ker je dne 2., 7. in 12. meseca majnika t. l. močno snežilo, napravil je sneg v celovškem, velikovškem in beljaškem političnem okraju, zlasti v celej celovški okolici, po spodnjem in zgornjem Rožu, po podjunskej dolini na polju, na hišnih in sadnih vrtilih ter po gorah zelo občutljivo in trajno škodo. Pozimno žito se je pri jako ugodnem vremenu letošnje vigrad razvilo močnejše in lepše kot druga leta, tako, da so se kmetje nadejali obilne žetve. A težka snežena odeja je prelepo žito vpognila, deloma do čistega potlačila in uničila vso nado do jesenske žetve. Sadja niti letos niti prihodnjega leta ni pričakovati, kajti sadna drevesa so na vrhovih in po vejah in vejicah močno pohabljeni; njih obstanek in njih rast je v nevarnosti. Koliko škode je napravil po hišnih vrtovih in gredicah, to se sedaj oceniti ne dá.

Občine, ki jih je zadela taka nesreča, že leta in leta sem neprestano tare in stiska revščina. Kar so kmetovalci morda še prihranili si črez zimo, to je sedaj povzeto; ker je jesenska in spomladna setev po snegu uničena, potrebujejo kmetje prav nujno semen za poletno setev, potrebujejo pa tudi nujno živeža za vsakdanji kruh in priskrbeli si morajo i potrebne krme za živino. Gledé na tako nesrečo in tako silne potrebščine je pač opravičeno, visoko c. kr. vlado opozarjati in prositi, da pride ponesrečenim in stiskanim kmetom prav kmalu in z izdatno podporo na pomoč.

Podpisani usojajo si torej staviti ta-le nujni predlog:

„Visoka zbornica naj sklene:

C. kr. vlada naj se pozivlja, da takoj preiskuje vso škodo, ki jo je sneg v celovškem, velikovškem in beljaškem okraju meseca majnika na polju, na vrtilih in po gorah napravil, da poškodovanim posestnikom v smislu dotičnih postav ne le zniža dayke, ampak tudi podaljša obrok za revplačevanje in da zbog tolike potrebe in revščine prizadetemu ljudstvu najhitreje in z izdatno podporo iz državne blagajnice priteče na pomoč.

Ta predlog naj se obravnava kot nujni in naj se finančnemu odseku izroči, kateri ima o njem najprej ko mogoče poročati.

Na Dunaju, 18. majnika 1897.

(Sledijo podpisi.)

Ministre so tožili pa ne obsodili.

V 10., 11. in 12. seji se je državna zbornica tri dni zaporedoma (dne 6., 7. in 8. majnika) pečala z jezikovno uredbo za Češko in Moravsko in z ministri, ktere je zavoljo te določbe posadila užaljena nemška manjšina na zatožno klop.

Vladi je bilo vse ležeče na tem, da se dolgotrajni prepir med Čehi in Nemci z lepa in postavno poravnava. Grof Badeni je v ta namen sklical zapupne može obeh strank v dogovor. Ko je bila obravnava dognana, proglasila je vlada dne 5. aprila najprej jezikovno uredbo za Češko in dne 22. apr. enako določbo za Moravsko. Glavno ravnilo obema določbama je to, da sta češki in nemški jezik pri vseh uradnih na Češkem in Moravskem (razun vojaških uradov) enakopravna. Ob enem določujete obe uredbi, da mora vsak uradnik, ki stopi na Češkem ali Moravskem v cesarsko službo, od 1. julija 1901. naprej popolnoma zmožen biti češkega jezika. Taka določba se torej popolnoma ujema s temeljnimi postavami naše države in vsak pameten človek mora vladi pripoznati pravico, da sme ona določevati, ktere lastnosti naj imajo uradniki, ki

iščejo cesarsko službo pri kakem uradu. Nemškemu narodu se po teh naredbah ne krati nobena pravica, se ne dela nikaka krivica. Tako tudi sodijo o tej stvari vsi pošteni in pravicoljubni Nemci. Nasprotnih misli pa so seveda nemško-liberalni in nacionalni zagrizenci. Komaj je bila jezikovna uredba za Češko uradno proglašena, staveli so nujni predlog, da jo vlada takoj zopet prekličie in razveljavi. Ker je desnica ta napad na ravnopravnost odbila, dogovorile so se vse tri nemško-liberalne stranke, tožiti ministre, kteri so jezikovna ukaza podpisali, češ, da so s tem prelomili ustavno postavo. Dotične tri zatožne predloge so podpirali seveda tudi nemško-nacionalni koroški zastopniki, pogrešamo pa podpis njih kolovodje dr. Steinwender-ja, kteri ni bil volje, take kolobocije se udeležiti.

Kaj pa so nameravali tožitelji doseči? Ako bi dve tretjini državnih poslancev in gosposke zbornice obtožbi pritrdile, potem se morajo ministri izročiti posebnemu državnemu sodišču. Ako dve tretjini teh sodnikov razsodijo, da je obtoženi minister kršil ustavo, mora takoj odstopiti, pride ob vsako javno službo in zgubi druge politične pravice.

Tako usodo so torej levičarji grofu Badeniju in njegovim tovarišem namenili. O zatožbi je zbornica obravnavala tri dni zaporedoma. Obravnava je bila prvi in drugi dan (6. in 7. t. m.) tako viharna, da hiša državnih poslancev burnejših sej še ni doživela nikdar. Predno so prišli tožniki do besede, oglasil se je ministerski predsednik in zagovarjal proglašeno jezikovno naredbo. Pravica, da sme vlada pri svojih uradih določevati o rabi deželnih jezikov, je ministrom zagotovljena v temeljnih postavah — tako je povdarjal grof Badeni in je tožnikom prav pikro in dovtipno povedal, da so to, kar mu levičarji danes štejejo v toliko pregreho, že davno pred njim storili najliberalnejši ministri Giskra, Hassner, Herbst, Lasser, Glasser in Stremayer, ki so proglasili in podpirali enako jezikovno naredbo za Dalmacijo in Galicijo itd. On in njegovi zatoženi tovariši se ne bojijo preiskave, tudi ne zatožbe ter z mirnim srem pričakuje razsodbe. Desnica je ploskala na te besede, levica pa sikala. Češki poslanci so zagovarjali vlado, drugi pa tožili nad strašnimi „krivicami“, ki se godijo ubogim zatiranim Nemcem ne le na Češkem, ampak tudi po drugih deželah. Izmed tožnikov je najgrši in najhujši razsajal prusaški poslanec Wolf. V svojej nemški strasti in zagrizenosti je imenoval slovanske narode „veliko manj vredne“, kakor so Nemci. S to nesramno psovko je vtilil Wolf olje v ogenj. Vsi slovanski poslanci so bili po koncu, v zbornici nastane tak ropot in krik, da je moral podpredsednik sejo dvakrat pretrgati. Razgrajalec Wolfa je pokaral ter mu odtegnil besedo.

Ko so se razburjeni duhovi polagoma nekoliko umirili, pride tretji tožnik in vodja nemških naprednjakov, posl. dr. Funke, do besede ter po dolgem in širokem govoru izjavlja, da se razburjenost nemškega ljudstva zaradi jezikovne uredbe tako dolgo ne poleže, dokler vlada ne prekličie svoje določbe. Češki poslanec dr. Kajzl je predgovorniku stvarno in odločno odgovarjal. Iz zgodovine dokazuje, da se je do leta 1627. smelo na Češkem uradovati edino le v češkem jeziku; še-le kralj Ferdinand II. je vpeljal zraven češkega tudi nemški jezik v urade. Sedanja jezikovna naredba torej ne uvaja nič novega, temveč le iz nova potrjuje to, kar je veljalo že stoletja in kar zahteva vsakdanje življenje, da mora vsak uradnik biti zmožen deželnih jezikov. V imenu Mladočehov je predlagal, da zbornica o zatožbi preide na dnevni red.

Vihar.

Še ostudnejši škandal so napravili olikani nemško-liberalni zastopniki drugi dan (7. t. m.). Pravdosodni minister grof Gleispach, rojen Nemeč iz Štajerske in po svojem mišljenju prijatelj in pristaš liberalne stranke, je najprej odgovarjal na razna vprašanja, potem pa začel kot veščak braniti in zagovarjati jezikovno naredbo. Koj v pričetku svojega zagovora je izustil besede: „Kot

jurist smem dvomiti, da bi bila onim, ki tožijo ministre zavoljo jezikovne naredbe, obtožba v resnici resna stvar.“ — S to izjavo je dregnul minister v sršeno gnjezdo. Levičarji planejo kvišku, kričijo, teptajo, razbijajo in pretijo s pestmi. Grof Gleispach hoče nadaljevati svoj govor, toda levičarji prekričijo vsako besedo. Bled ko stena opazuje minister ta zares divji prizor v nemškem taboru, pobere svoje listine in odide iz zbornice. Za njim odidejo drugi ministri in predsednik prekine sejo za dve uri. Ko je hotel potem minister Gleispach nadaljevati svoj govor, kričali so liberalci vnovič tako, da ni bilo mogoče ministra razumeti. Levičarji so silili v njega, da ali prekličie svoje besede ali pa neha govoriti. Slovanski poslanci so s pestmi in ramami odrinili razsajajoče Nemce, da je minister, seveda le za stenografe, končal svoj govor. Desnica mu je ploskala, levica pa nedostojno ropotala.

Proti jezikovni določbi sta govorila še nemški naprednjak dr. Pergelt in dr. Hohenburger od nemško nacionalne stranke. V imenu poljskega kluba je načelnik dr. Jaworski in v imenu čeških konservativnih veleposestnikov grof Palfy izjavil, da bodo glasovali za to, da se o obtožbi preide na dnevni red, ker jezikovna naredba nikakor ne nasprotuje zakonom in ker le potrjuje stare pravice češkega naroda.

V 12. seji dne 8. t. m. je bila končana obtožna borba proti vladi. V imenu levice so proti naredbi in zoper ministre govorili kot tožitelji: dr. Gross, grof Dubsky, dr. Menger, in kot glavni govornik: dr. Kindermann. Vsi so zapretili vladi, da se bodo Nemci posluževali vseh sredstev zoper tako ministerstvo in da bodo ministre prisilili, da odstopijo. Kot generalni govornik konservativnih Nemcev je izborni govoril grof Falkenhayn. Navdušeno je branil jezikovno določbo, rekoč, da imajo tudi slovanski narodi v Avstriji enake pravice, kakor Nemci. Pokaral je levičarje, ker se v zbornici vedejo tako nedostojno; med velikim krikom oponaša liberalcem, da hodijo v Draždane prodajat svoje nemštvo, kar se ne ujema s pravo ljubeznijo do avstrijske domovine.

Kot načelnik slovanske krščansko-narodne zveze je dr. Šušteršič izjavil, da mi Slovenci, Hrvatje in Rusini pozdravljamo z zadoščenjem vladine določbe o rabi deželnih jezikov na Češkem in Moravskem. Tudi mi zahtevamo od vlade, da vstraja na potu, ki ga je nastopila tako srčno in odločno, in posebno terjamo, da podeli dejansko veljavo ravnopravnosti po XIX. členu temeljnega zakona tudi v tistih deželah, kjer prebivajo Slovenci, Hrvatje in Rusini, zahtevamo torej popolno in jednako narodno pravico za vse narode naše domovine. „H koncu — pravi g. govornik — izražamo svoje posebno zadoščenje zato, da se je z jezikovnimi naredbami češkemu bratskemu narodu dala drobtinica njegovega dobrega prava. „Mi bomo glasovali, da se o obtožbi preide na „dnevni red.“

O treh zatožnih predlogih se je glasovalo seveda zopet po imenu. Z večino 40 glasov so bili ministri obtožbe oproščeni; 203 poslanci so jezikovno naredbo odobrvali, 163 poslancev pa ž njo in z vlado Badenijevo ni zadovoljnih. Ministre so rešili: Slovani in večji del Nemcev od katoliške ljudske stranke; proti vladi so glasovali tožniki levičarji, nemški veleposestniki, Labi in antisemitje. Na desnici so se nekteri Tirolci in Avstrijanci glasovanju odtegnili.

Žalostne razmere na Primorskem.

V istej seji (dne 8. t. m.) se je proti večeru še le pričela razprava o nujnih predlogih dr. Gregorčiča in dr. Laginje o krivicah, ki jih trpijo Slovenci in Hrvatje na Goriškem in na Primorskem od Lahov.

Predlog se glasi:

Visoka zbornica naj sklene: 1. C. kr. vlada se opozarja na nepravilne razmere na Primorskem in se pozivlja, da v oni deželi uredni v državnih temeljnih zakonih zagotovljene pravice in zlasti najstrožje preišče, ali je bilo postavno, nujno primerno, da so se v drugi polo-

Naročajte in razširjajte „Mir“!

vici meseca suša 1897 v poreškem (oziroma v goriškem) okraju in v tržaški okolici trumoma zapirali tamošnji prebivalci. 2. Ta predlog se mora obravnavati z vsemi okrajšavami, ki jih dopušča opravilni red.

Goriški zastopnik dr. Gregorčič utemeljuje nujnost svojega predloga, na drobno opisuje in dokazuje neznosne razmere na Primorskem, posebno na Goriškem, koder vlada v javnem političnem življenju lahonska kruta sila.

Lahi v Gorici proslavljajo moče, ki očitno rogovilijo zoper Avstrijo in cesarja ter so navdušeni le za Garibaldija, kralja Humberta in laško kraljestvo. In taki protiavstrijski rogovileži zapeljujejo sedanjo mladino, ki se vzgaja v laškem duhu. Lahi vedno predrznejše polahujejo slovensko Gorico, skušajo odpraviti slovenske pridige in pesmi; slovenskih porotnikov nočejo in vse obravnave se morajo vršiti v laščini. Ako tedaj Slovence toži, pred laškimi porotniki gotovo propade, in ako je tožen, je gotovo tudi obsojen! Ako se Slovenci le ganejo, že jih ovajajo lahoni, da dražijo in izzivajo. Nasproti pa oni dražijo in počenjajo, kar jim pride na misel. In deželna vlada se je najtesneje zvezala z lahonsko vladajočo stranko in jej dela vsako uslugo. Govornik je navajal posamezne take slučaje, a ker je govoril že poldrugo uro, zaključil je predsednik dr. Kathrein sejo, ki je ta dan itak trajala 8 ur.

Trinajsta seja dne 10. t. m. je veljala razgovoru o trgovinski pogodbi, katero je sklenila naša država z Bolgarijo. Zbornica je pogodbo odobrila. — V 14. seji dne 11. t. m. je ministerski predsednik grof Badeni odgovarjal na vprašanje laškega poslanca Malfatij-a glede izgredev na Primorskem povodom zadnjih volitev in na vprašanje poslanca Spinčiča o napadih in izgredivih proti slovanskim pripravnikom v Kopru. Iz ust grofa Badenija smo slišali staro pesem: Slovenci so vedno le volkovi, ki trgajo pohlevna in nedolžna laška jagnjeta. Kriv je Lah, kriv še bolj Slovenec, vlada, ki jih miri in zapira, pa je storila svojo dolžnost. — Četrtek dne 13. t. m. se je vršila 15. seja, v kateri se je nadaljevala razprava o Primorskih razmerah.

Vsi govorniki naše zveze: Spinčič, dr. Žitnik, Biankini, dr. Ferjančič in dr. Laginja so rešili svojo nalogo povsem izvrstno. Prepričali so nepristranske poslance, da so zares razmere na Primorskem vsled vladne popustljivosti postale neznosne.

Vsi govorniki so stvarno in navdušeno zagovarjali nujnost obeh predlogov in prepričali zbornico, da so pritožbe zoper Lahe in zoper vladno postopanje opravljene. Skoro vsa zbornica je po glasovanju pritrnila, da je treba, prej ko mogoče pritožbe o neznosnih razmerah slovanskega prebivalstva na Goriškem, Tržaškem in Primorskem nepristransko preiskovati in krivice odstraniti. O stvari sami bode zbornica konečno razpravljala in sklepala v enej prihodnjih sej, kedar manjšina preneha od svoje bedaste obstrukcije.

Dolžnost osrednje dunajske vlade je torej, da takoj odpravi na Goriškem in Primorskem škodljivi sistem ter Slovincem in Hrvatom dá pravico in brambo proti laškemu nasilstvu. Žal Bogu, da so grofu Badeniju po trodržavni pogodbi kakor se vidi, zavezane roke; on ne more in ne sme posesti v lahonsko primorsko gnezdo, ker tega ne pusti in ne sme dovoliti minister zunanjih zadev — grof Goluhovski. Pa če bi tudi ne imel zavezanih rok, menda sam ni volje, zboljšati vladni nered na Primorskem, ker je te dni proti nekemu poslancu izjavil, da Slovenci in Hrvatje pretiravajo, — Lahi pa imajo prav. V tem slučaju pa vedó jugoslovanski poslanci, kaj jim je v odločilnem trenutku storiti.

Vladne predloge.

V 14. seji (dne 11. t. m.) so prišle v razgovor tri vladne predloge. V prvi naznanja ministerstvo, da je z odlokom dne 18. svečana t. l. razdelilo 250 tisoč goldinarjev v podporo tistim deželam in pokrajinam, ki so vsled slabe lanske letine in drugih nesreč prišle v veliko stisko. Govorili so o tej zadevi poslanci Peschka, dr. Roser, Kaiser in Günther od liberalne stranke, v imenu desnice pa Češki posl. dr. Dyk. Vsi govorniki so povdarjali, da je bila državna podpora nujno potrebna, a grajali so zlasti trojno pomanjkljivost pri razdelitvi. Vsled hude sile je bila izdatna pomoč že jeseni potrebna; ni bilo torej prav, da se je podpora stiskanem občinam razdelila še le spomladi; škoda se ni cenila povsodi pravilno in pravično in podporna svôta je bila sploh prepričala. Vladna predloga se je izročila finančnemu odseku v daljno pretresovanje. Z občno radostjo je pozdravila in sprejela zbornica drugo vladno predlogo, ki je odmenjena kmetškemu stanu v prid in korist: to je vladni načrt o postavi, da in kako naj se osnujejo kmetijske zadruge. S to prevažno zadevo so se poslanci že l. 1893. in 1896. pečali, a vlada je dotična postavna načrta zopet umaknila; v sedanjem načrtu se je ozirala na razne nasvete in želje, ktere so izražali veščaki o kmetijskih in

gospodarskih rečeh. Ni ga bilo poslanca, kateri bi bil pri prvem branju novemu in zboljšanemu načrtu nasprotoval. Vsi govorniki: Udržal, Röhling, Kaiser, Peschka, Steiner, celo socijalni demokrat Ressel so pritrjevali, da je vladna predloga o zadrukah umestna in pripravna, hirajoči kmetški stan varovati pred daljnim propadom. Samo to je željeti, da predloga prav kmalu postane veljavna postava in da se potem povsodi vestno izvršuje. To željo je izjavil na občno zadovoljnost tudi poljedelski minister grof Ledebur. Načrt o zadružni postavi bode pretresoval poljedelski ali kmetijski odbor, ki šteje 48 članov. Smemo upati, da se bode ta prevažna zadeva prav kmalu rešila kmetom v srečo in blagoslov.

Tretja vladna predloga: naj država kupi privatno železnico Lvov-Belzec na Gališkem, je našla pri levičarjih strasten ugovor in upor. Hudo so vladi nasprotovali dr. Steinwender, dr. Pfersche, dr. Mayereder in Schücker; pogumno pa je branil odkup krščanski socijalist dr. Gessman. Nemškim liberalcem je naravno očital, da so hinavci, ker so zmirom zaverali take postave, ki bi bile ljudstvu v korist, pač pa so vedno skrbeli le za svoj denarni „žakelj“. Sklenilo se je, da ima o tem predlogu posvetovati in poročati železniški odsek, obstoječ iz 48 udov.

Nacionalci vedno nagajajo!

Dne 13. majnika v 15. seji so delali levičarji zopet „obstrukcijo“; to je: zopet so trtili dragi čas z raznimi ugovori in preprečili, da zbornica dolgo časa ni mogla po dnevnem redu delovati. Koj ob pričetku seje so zahtevali nemški nacionalci, naj se vnovič voli legitimacijski odsek. Ta odsek ima prereševati volitve tistih državnih poslancev, zoper ktere so se pritožili volilci. Takih ugovorov je došlo zoper 69 voljenih poslancev. Ugovarjali so na primer štajerski Slovenci zoper volitev poslanca dr. Pommerja, kterege so volili mestjani in tržani na Spodnjem Štajerskem; pritožili so se laški volilci na Primorskem zoper volitev hrvatskih poslancev dr. Laginje in Spinčiča, nasprotno pa protestujejo primorski Slovenci in Hrvatje zoper laške poslance Bartoli, Hortis in Mauroner itd.

Ker pa imajo v preiskovalnem (legitimacijskem) odseku konservativci večino, seveda niso določili, da bi protestovano izvolitev dr. Pommerja presojal kak pristaš liberalne stranke, ampak izročili so ugovor konservativnemu češkemu poslancu grofu Wiederspergu; istotako bosta preiskovala pritožbe o laških poslancih Slovenca dr. Ferjančič in dr. Laginja, a ne kak Italijan. S tako razdelitvijo so se konservativci hudo zamerili liberalcem in Lahom; zato so terjali ob pričetku in ob koncu seje, da se razpusti nepravilno sestavljeni odsek, o katerem se je bati, da bode „strankarsko“ postopal. Nezadovoljneži imajo pač kratek spomin in dvojno mero. Ko so oni imeli večino v državnem zboru, delali so ravno tako, kakor ravná sedanja večina. Med burnimi ugovori jih je češki poslanec dr. Dyk dobro zavrnil, rekoč, da ima desnica iste pravice, ktere si je levica prej prisvajala. Predlog manjšine je bil seveda odklonjen.

Parlamentarni voz tiči.

V 16. seji dne 18. t. m. je parlamentarni voz popolnoma obtičal, levičarji so začeli po vsej vrsti „štrajkati“ in preprečili redno zborovanje. Povod gnjusnemu prepiru je bil ta-le: Po naznanilu g. predsednika bi imela zbornica najprej obravnavati vladno predlogo o pristojbinah, potem pa nadaljevati razpravo o primorskih razmerah. S tem je razdražil bojaželjne levičarje in socijalne demokrate, ki so ta dan kot zvesti prijatelj liberalcem prihiteli na pomoč. Prvi se oglašil graški naprednjak Hofmann-Wellenhof in tirja, da se takoj razpravljajo primorske zadeve in za njimi nujni predlogi proti jezikovni naredbi za Moravsko. Narodovec Kaiser predlaga, naj se glasuje po imenih in vitez Schönenerer še dostavlja, naj se pred vsakim glasovanjem seja za deset minut pretrga, „damit es langsamer gehe“, t. j.: da se dragi čas še bolj trati. Pri glasovanju so vsakokrat levičarji ostali v manjšini. V razgovor bi moral torej priti vladni predlog o pristojbinah.

A sedaj prevzame dr. Lemisch komando liberalne gruče ter predlaga, naj pride na vrsto obravnava o nujnem predlogu dr. Laginje in dr. Gregorčiča, potem pa nasvet dr. Hofmana, da se vnovič voli legitimacijski odsek. Ker mu predsednik ugovarja, zakriči razburjeni dr. Lemisch: „Wenn wir heute hundert Dringlichkeits-Anträge stellen, so können die Herren aus Tschechien, nachdem sie sich beim Feste des hl. Nepomuck erholt haben, eben 24 Stunden hier bleiben.“ T. j.: če mi (liberalci) danes na stotine nujnih predlogov stavimo, tako že utegnejo gospodje iz „Čehije“ (Češki poslanci) ker so se pri godovanju sv. Nepomuka odpocili, še 24 ur tukaj — v zbornici — ostati.

Glejte dragi „Mirovi“ bralci: tako olikano se vede ta ljudski zastopnik in tako spoštuje versko prepričanje katoliškega ljudstva o sv. Janezu Nepomucenu! Zapomnite si to! Za Lemischem se oglašil socijalni demokrat Daszynski in zahteva, da se glasuje o njegovem predlogu, da bodi legitimacijski odsek javen. Desnica kliče: „K dnevnemu redu“. Levičarji kričijo. Dr. Lemisch ponavlja Daszynskijev predlog. V zbornici nastane nepopisljiv vrišč. Kolikokrat predsednik zakliče: „Prestopimo na dnevni red, dr. Schücker ima besedo,“ tulijo in vpijejo levičarji, da se hiša trese: „Ne, ne, on mora molčati, mi ga ne pustimo govoriti.“ Tako komedijo so uganjali skozi štiri ure! Predsednik si ni mogel pomagati, ob 1/2 5. uri je sejo pretrgal in napovedal, da bode prihodnje zborovanje pismeno naznanil. Ubogi volilci, zlasti vi iz kmečkih občin, razsodite sedaj sami, ali je takim liberalnim poslancem v resnici mar za resno delovanje; ali jim je mar za olajšavo vaših težkih bremen; ali jim je sploh mar za srečo in blagor naše domovine! Namesto da bi se mirno in dostojno posvetovali o toliko potrebnih dobrih postavah, uganjajo dan na dan prazne burke in se ne zmenijo za to, da vsak zgubljeni dan stane državo, to je, vse, ki davke plačujejo, blizu šest tisoč goldinarjev. Uboga Avstrija!

Do še hujšega vika in krika je prišlo v seji dne 24. t. m. Liberalno-nacionalci so uprizarjali škandale, kakoršni se le redko vidijo v gostilnah najnižje vrste in kakeršni se morajo le globoko obžalovati in obsojati.

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko šolo. Preč. gosp. prošt Janez Marinič v Dobrlivesi 10 kron; župnik Jan. Lubej v Slov. Smihelu 4 krone; Anton Sturm, provizor v Kellerbergu, daruje namesto venca na grob blagemu rodoljubi Andreju Romahu 10 kron; dr. Val. Janežič, c. k. nadštabni zdravnik v Celovcu, 20 kron; na obnem zboru podružnice sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico dne 9. t. m. nabranih 37 kron; neimenovan iz Opač povodom obiskanja „Narodne šole“ 4 krone; Marija Zuschlag iz Opač 2 kroni. — Vkup 87 kron. — Hvala! — Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Čast. g. Mat. Ražun-u v slovo!) Bliskoma se je raznesla minuli teden med mnogimi prijatelji in rojaki žalostna novica, da se ob kratkem poslovi iz Celovca mož, ki si je za časa svojega bivanja v Celovcu pridobil za katoliško in narodno stvar tolikih zaslug, da nas zapusti več. g. stolni kaplan Mat. Ražun. Čast. škofijstvo mu je namreč po smrti č. g. dekana Centrih-a izročilo oskrbništvu pliberške fare, kamor se je podal dne 25. t. m. Ob tako nepričakanem slovesu č. g. Ražun-a smo pač dolžni spominjati se ga i na tem mestu ter ga zahvaliti za vse, kar je storil in žrtvoval za našo slovensko stvar. Prišel je g. Ražun kot kaplan k tukajšnji stolni župniji meseca oktobra 1893. leta. Poleg vestnega in izglednega spolnovanja svojih stanovskih dolžnostij se je krepko lotil narodnega dela in se odločno udeleževal našega političnega gibanja. Najprej kot tajnik, pozneje kot blagajnik je bil krepka opora našemu katoliško-političnemu in gospodarskemu društvu, na kterege shodih je s svojo znano ognjevito ter temeljito besedo budil in v nemal rojake za našo stvar. Bil je duša podružnici sv. Cirila in Metoda in jeden najdelavnejših odbornikov slovenske posojilnice celovške. Marljivo je sodeloval tudi v odboru Mohorjeve družbe. Mnogo se ima odhajajočemu gospodu provizorju zahvaliti zlasti naš list. Bil mu je vedno iskren podpornik, dolgo časa skrben upravnik. — Kakor kažejo te skromne vrstice, naložilo se je g. Ražun-u marsiktero narodno breme. Nosil ga je rad in požrtvovalno iz ljubezni do dela, do ljudstva našega. Bodi mu mili Bog plačnik za vse! Spremlja ga naša srčna zahvala in iskrena želja, da na novem mestu najde pravo srečo, da mu mili Bog podeli najobilnejši svoj blagoslov k prav vstrajnemu in vspešnemu delu za cerkev in domovino!

— (Kresovi.) Lepi šegi, ki se je v zadnjih letih udomaćila med nami, moramo ostati zvesti tudi letos ter slovesno obhajati dan sv. Cirila in Metoda dne 5. julija. Mogočni kresovi so na predvečer tega za nas Slovence prepomenljivega praznika žareli po naših gorah in njih plamteči žar ter topičev mogočno gromenje je pričalo, da Slovenec ljubi in časti svojega Boga, da časti one svetnike, izvoljene moče, ki so pradedom njegovim prave vere živo spoznanje, da ljubi pa tudi rod svoj. Tako bodi tudi letos! Vémo, da zadostuje ta kratki poziv do naših vrlih rojakov in da bodo č. rodoljubi po vseh naših gorah in hribih zanetili mogočne kresove, katerih plamenje naj naznanja daleč tja v deželo, da nasprotnikov kruta sila koroških Slovencev zatrla še ni! Ta pomen imajo slovenski kresovi in zato naj žarijo povsod, kjer stanuje Slovenec, kjer še bje slovensko srce! — Tudi drugače naj se obhaja dan sv. Cirila in Metoda kolikor mogoče slovesno s službo božjo, naše podružnice sv. Cirila in Metoda pa naj prirejajo slavnostna zborovanja. Pokazimo se vredne dela

naših sv. blagovestnikov ter ju prav iskreno častimo in prosimo, da vedno varujeta naš rod! —rn—

Iz Bilčovsa. (Inštalacija novega župnika.) Kar smo že davno želeli in težko pričakovali, imeti svojega župnika, se je vendar enkrat izpolnilo. Dne 2. maja se je raznesla vesela novica po celi fari, da se bode v nedeljo dne 9. maja vršila inštalacija novega župnika v. g. Jožefa Vintarja, kateri je deloval pri nas kot provizor že poldrugo leto. V nedeljo dne 9. maja nas je pred cerkvijo pozdravljala slavolok s slovenskim napisom „Bog živi našega gospoda župnika“ in topiči so naznanjali daleč na okrog, da se godi danes pri nas redka slavnost. Ob 10. uri dospel je v cerkev gospod župnik, spremljan od šestih gospodov duhovnikov, gosp. župana in cerkvenih ključarjev. Veleč. g. dekan Müller so imeli lep nagovor, s katerim so novega župnika predstavili faranom, in nas lepo poučili o visokem poklicu in nalogi duhovnikov, učiti ljudi in tolažiti žalostne. Opominjali so zlasti stariše, da naj jim skrbno izročujejo mladino v pouk in krščansko izgojo, in opominjali tudi predstojništvo in gospodarje ter vse farane na njih dolžnosti proti novemu g. župniku. Na to je sledila inštalacija po znanih ter zelo pomenljivih cerkvenih obredih in sveta maša, pri kateri so lepo stregli g. M. Ražun, A. Pelnač in Iv. Drunecky. Po dokončani sveti maši bila je zahvalna pesem „Te deum“. Topiči so ves dan grmeli, da je bilo veselje in da se je razlegalo po vsem Rožu. Ko ne bi bil prejšnji dan padel sneg in dež, da so bili poti zelo slabi, bilo bi še veliko več ljudij. Ali vkljub temu je vendar bila cerkev prav natlačena domačih faranov. Novega č. g. župnika prav prisrčno pozdravljamo, želeč njih delovanju prav veliko blagoslova božjega na mnogaja leta. —c.

Iz Podkrnosa. (Najdena cerkvena posoda.) Cerkveno posodo, katero so, kakor smo poročali v zadnji številki, odnesli drzni roparji po noči od 4. do 5. maja iz farne cerkve v Galiciji, je našel posestnik J. Čare p. d. Kovač v gozdu pri Hovji vasi blizu Podkrnosa. Vsa posoda, namreč 1 monštranca, 1 kelih, 3 patene in 1 relikvarij je bila v mali jami pokrita s kamenjem. Posoda je bila pokvarjena z velikimi kleščami, ktere so se tudi tam našle. V monštranci je bila še sv. hostija, katero je mil. g. prošt J. Trobeš prenesel v farno cerkev Podkrnosom. Verno ljudstvo mora pač globoko užaliti grozno početje zločincev, ki so na tako strašen način oskrnili našega Zveličarja v presv. Rešnjem Telesu. Upamo, da se bo posrečilo, zasačiti zlobne hudobneže in da bodo dobili zaslužen kaznen. —o—

Iz Pliberka. (Dekan Franc Centrih †) V torek dne 18. maja je umrl, kakor ste omenili že v zadnjem listu, preč. g. dekan in kn. šk. duh. svetovalec Franc Centrih. Bolehal je že precej časa z hudo boleznijo v grlu. A vkljub temu je deloval v duh. pastirstvu do zadnjega časa. Še dne 18. maja je maševal, popoldne pa se mu je zalila kri in izdihnil je svojo dušo. Pokojni dekan Centrih se je porodil dne 27. nov. 1843. l. v Žel. Kaplji, v mašnika je bil posvečen dne 25. julija 1867. l. Kot župnik je več let deloval v Št. Petru na Vašinjah, Črni in Guštanji, lani meseca sušca pa je prevzel pliberško dekanijo. — Pri pogrebu dne 20. t. m. je pokazalo slovensko podjunosko ljudstvo, kako časti in ljubi svoje dohovne pastirje. Iz vseh far, ktere je bil pokojnik dekan oskrboval in iz daljne okolice je prišlo v nenavadno velikem številu ljudstvo, da skaže rajnemu dekanu zadnjo čast. Spreveda, ktere ga je vodil preč. g. stolni kanonik dr. Jos. Somer, se je udeležilo 42 duhovnikov, med njimi tudi tinjski prošt, mil. g. L. Serajnik. Udeležili so se ga tudi razni zastopi, požarna bramba, šolska mladina itd. Z mnogo hiš so vihrale črne zastave. Sprevod ni šel na mestno pokopališče, marveč na pokopališče v Nonči vasi, kjer je hotel pokopan biti in kjer počiva tudi dekan Bergman. Splošno se je opazilo, da se pogreba ni udeležilo pliberško pevsko društvo. Zakaj? tega ne vemo. Ali se le v svoji „ponižnosti“ niso hoteli pokazati, ali jim ni bila hitro na razpolago kaka nagrobna. ali pa jih je zadržal kak drugi vzrok, tega ne vemo. —c—

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. V Požunu so dne 16. maja zelo slovesno odkrili spomenik cesarice Marije Terezije. Bil je navzoč tudi svitli cesar z nadvojvodi. Od tod se je cesar odpeljal v Budimpešto, kjer ostane do konca tega meseca. — Socijalni demokratje v Galiciji so prejeli, kakor poroča „Glasnik“ iz verodostojnih virov, z Angleškega 80 tisoč in iz Belgije 30 tisoč goldinarjev za volitve. Važno vlogo je igral tudi judovski denar. Potem se ni čuditi, da sta v Krakovi in Lvovu zmagała socijalna demokrata. — Pri volitvah za okrajne zastope na Dunaju so v ogromni večini okrajev zmagaali protisemitje. — Po vsej Avstriji je še vedno živahna politična borba zovoljo jezikovnih naredb. V posebnih ukazih je vlada odredila, kako se morajo jezikovne naredbe izpeljati. Ker bi pa

jezikovne naredbe po teh ukazih zgubile malone vso vrednost, jih je morala vlada na zahtevo Čehov zopet umakniti, da izdā nove in boljše. — Dunajski mestni zbor je sklenil adresu do cesarja, da naj se prekličejo jezikovne naredbe ter naj se jezikovno vprašanje uravna po postavni poti, t. j. s postavo, sklenjeno v državnem zboru. — Kakor vse kaže, se avstro-ogerska pogodba v kratkem ne bode mogla ponoviti. Naša in ogerska vlada, pa tudi zastopniki državnih zborov, se ne morejo zjediniti o tem, koliko naj vsaka država donāša k skupnim stroškom. — Pri volitvah za hrvaški sabor je dosegla združena hrvaška opozicija lepe uspehe. Zmagala je s 25 poslanci. Vladna mažaronska stranka šteje 57 poslancev.

Druge države. Ruski car Nikolaj pojde v jeseni menda v Rim, kjer obišče tudi sv. Očeta. — Pruski državni zbor se peča sedaj z novo društveno postavo, s katero pa ljudstvo nikakor ni zadovoljno. — Dne 19. maja t. l. vršila se je poroka črnogorske princezinje Ane s princem Josipom Battenberškim, bratom rajnega bolgarskega kneza. Ta poroka ni brez političnega pomena. — Turško-grška vojska ima za Grke jako slab izid. Ogromna večina Turkov je ugnala Grke zelo. Sedaj se je za nekaj časa sklenilo premirje, da obravnavajo o miru. Turki stavijo jako težke pogoje. Huda bitka je bila pri Domoku, kjer je turški vojskovodja Edhem-paša s 60 tisoč Turki premagal Grke, ki so bili po številu veliko šibkeji. Bojevali so se junaški od polneva do pozne noči. Izgube so velike. Dalje so si Turki prisvojili sotesko Furko. Turki so vzeli Grkom v enem mesecu vso Tesalijo, katero so jim morali odstopiti l. 1881.

Novičar.

Na Koroškem. (Prošnja!) Dokaj naročnikov je še na dolgu z naročnino. Uljudno prosimo vse, naj takoj poravnajo svoj dolg, da ne bomo neljubo prisiljeni, komu ustaviti list. Stroški za list zavoljo priloge vedno rastejo, da le težko moremo izhajati; zato vse prijatelje in rojake srčno prosimo, da podpirajo in razširjajo „Mir“ ter mu pridobivajo novih naročnikov. Nasprotniki ogromne svote žrtvujejo za svoje slabe namene. Ali bomo mi zaostajali, ko treba odbijati nasprotna napade in braniti narodove svetinje? Torej vsi na delo za dobro in prepotrebno našo stvar! To je tem bolj potrebno, ker, kakor se čuje, začne v kratkem izhajati „Kmetški List“, naperjen naravnost zoper „Mir“. Pokažite lisjaku povsod duri! — (Nesreče.) V Pontablju sta 15- in 13-leten fant (brata) igrala s samokresom. Starejši je mlajšega ustrelil v desno oko. Pazite na otroke! — Blizu Paternijona je utonil v Dravi delavec P. Lesacher. — Strela je ubila dne 20. t. m. blizu Volšberga delavca Flechner, ko je delal v gozdu.

* Dirka kolesarjev od Zgornjega do Spodnjega Dravberga se vrši letos dne 4. julija. — One posojilnice, ki so pri nemški zvezi koroških posojilnic, bode pregledoval vpokojeni učitelj g. J. Javornik v Grabštanji. — Parniki na Vrbskem jezeru so zopet začeli voziti v nedeljo dne 23. maja. — Občni zbor nemškega in avstrijskega planinskega društva se letos vrši od 5. do 8. avgusta v Celovcu. Ker takrat pride semkaj dokaj „bratcev“ iz „rajha“, bodo naši „nemški“ Celovčani kajpak vsi po konce! — Za celovškega podžupana je zopet izvoljen naš znani „prijatelj“ dr. pl. Metnitz. — Novo pošto dobijo v Št. Juriju ob Št. Vidu. — Deželna komisija za pregledovanje davčnega katastra je v seji dne 15. maja dokončala svoje delo. — V Borovljah so ustanovili kolesarsko društvo.

Na Kranjskem. V Šiški pri Ljubljani postavijo „Vodnikov dom“. — V Studencu pri Planini je umrl odnotni provizor, č. g. V. Bernard, star 68 let. — Nova protestantska občina se snuje v Trziču. Sedaj je ondi kacic 30 protestantov, a nekaj ljudij še utegne prestopiti k lutovski veri, ker sta tovarnarja, Bornova sinova, protestanta. — Med Škofjo Loko in Železniki napravijo brzovjavno zvezo. — Ljubljanski mestni zbor je soglasno sprejel resolucijo, s katero pozdravlja jezikovno naredbo za Češko in Moravsko in zahteva jednako naredbo tudi za slovenske pokrajine. — Precej hud potres so čutili dne 20. t. m. v Slavini. — V Mosteh pod Ljubljano so osnovali požarno brambo. — Dne 5. maja obiskali so Postojino rumunski kralj in kraljica, luksemburški nadvojvoda in nadvojvodinja in knez hohenzolerški s spremstvom. Ogleдали so si svetovnoznano postojinsko jamo.

Na Štajerskem. Slovensko uradovanje je sklenil občinski odbor v Paki. Slava mu! — „Bralno in kmetijsko društvo“ so ustanovili dne 16. t. m. v Novi Štifi pri Gornjem Gradu. Dobro! — V Ljutomeru so osnovali slovenski kolesarski klub. Kdaj ga dobimo v Celovcu? — Shod vino-rejcev bode od 27. do 29. junija v Mariboru. — Na Vrnskem so dobili dvojezični poštni pečat. Naj bi se zanj potegnili tudi drugod! — V „Hudi luknji“ pod Velenjem bode binkoštni pondeljek običajna veselica. — Ljubljansko dramatično društvo

je v Celju napravilo sijajno „akademijo“, ki je bila jako dobro obiskana.

Na Primorskem. Pri dež. sodišču v Trstu vršila se je dne 14. in 15. maja kazenska obravnavna proti 17 slovenskim možem in fantom od sv. Križa, obtoženim zaradi napadov na izzivajoče jih Lahe in renegate. 15 obtožencev je bilo obsojenih, 2 sta bila oproščena. Najvišja obsodba se glasi na 1 leto 3 mesece, najnižja na 7 dnij. Uredništvo „Edinosti“ v Trstu nabira darove za rodbine, katerih očetje trpé zdaj v ječah, ker jim je vzkipela kri vsled nezaslišanih vnebovpijočih krivic, ki se godé slovanskemu življu na Primorskem. Slovenci ne smemo pustiti, da bi rodbine zaprtih morale trpeti pomanjkanje in vsakterega zavednega Slovenca dolžnost bodi, da kaj daruje za zapuščene rodbine. — V Trstu so ustavili delo delavci Lloydove ladjedelnice, ker so bili nezadovoljni z raznimi prestrogimi naredbami vodstva. Vodstvo je vstreglo vsem zahtevam delavcev, ki so potem zopet začeli delati. — V Gorici je dne 21. t. m. umrl velezaslužni provincijal štajerske kapucinske pokrajine o. Rafael Oblack, star 56 let. N. p. v m.! — Tržaški magistrat dela velike ovire postavljanju slovenskih spomenikov na tržaškem pokopališču. Dočim Italijanom in Nemcem ni treba prositi, morajo Slovenci vlagati kolekovane prošnje za dovoljenje, a potem še rešitve od nikoder ni. Pač lepo svobodoljubje!

Po drugih deželah. Velik shod avstrijskih kmetovalcev bode dne 29. junija na Dunaji, da izreče želje naših kmetovalcev gledé obnovljenja pogodbe z Ogersko. — Blizu Dorpata na Ruskem skočil je dne 17. t. m. med grozno nevihto s tira vojaški vlak. Razbitih je 17 voz in ubitih 93 mož; okrog 100 vojakov je težko in lahko ranjenih. Nesreča je nastala, ker je voda spodkovala tir železnice. — V Galiciji je pogorela vas Gleszczani. Štela je 210 hiš, ktere je požar vse uničil. — Na Nižje-avstrijskem začne v kratkem času delovati nova delžna zavarovalnica zoper ogenj in druge nezdode. — Znani veliki dobrotnik človeštva, župnik Seb. Kneipp, je nevarno zbolel in je le malo upanja, da zopet okreva.

Devetdnevica na čast sv. Duhu.

Sv. Oče so z okrožnico od dne 9. maja 1897. leta zaukazali za vse čase, da se mora opravljati pred binkoštni devetdnevica pobožnosti na čast sv. Duhu, ter so priporočali za osmino po binkoštnih molitve za vsak dan in jih obdarovali z mnogimi odpustki. Ker cerkveni list častiti duhovščini ne pride ob pravem času v roke, se devetdnevica k sv. Duhu tem potom naznanja č. duhovščini, kakor sledi:

1. Devetdnevica k sv. Duhu se prihodnja leta prične v petek po prazniku Kristusovega Vnebohoda (letos tisti dan, ko se o tem ukazu izvê) in se sklene na binkoštno soboto.

2. Le-ta devetdnevica naj se opravlja v vseh farnih cerkvah in če je mogoče tudi pri vseh drugih cerkvah, kjer so nastavljeni duhovniki.

3. Izvoliti se smejo čisto poljubne molitve k sv. Duhu; k skupni devetdnevici pa se priporoča:

a) prvič popoldanski blagoslov s presv. Rešnjim Telesom, z lavretanskimi litanijami in tremi navadnimi molitvami na čast blaženi Devici Mariji in sv. Jožefu. Temu se pridružijo 3 Očenaši in Češčena Marija in molitev k sv. Duhu na namen sv. Očeta. — Če se pa ta pobožnost iz posebnih vzrokov tako ne more opravljati,

b) se drugič zaukazuje, da se molijo na isti namen po sv. maši 3 Očenaši in Češčena Marija ter molitev k sv. Duhu.

4. Duhovni pastirji naj živo opominjajo vernike, ki so od farnih cerkvâ oddaljeni, da skupno pri kapelicah in križih, ali pa doma po hišah molijo lavretanske litanije in 3 Očenaše s Češčeno Marijo, ali vsaj 3 Očenaše in Češčena Marija na namen sv. Očeta v čast sv. Duhu.

5. Za binkoštno osmino se odredi: Za čas od binkoštno sobote do sv. Trojice se sicer ne zaukazuje, pa nujno priporoča, da se moli vsak dan kaka molitev k sv. Duhu po namenu sv. Očeta.

6. Ta pobožnost, ki je deloma zapovedana, deloma samovoljna, naj se vsako leto oznani vernikom pri pridigi na dan Kristusovega Vnebohoda.

7. Odpustki, ki so jih sv. Oče dovolili za to pobožnost, in sicer za vse čase, so prav bogati.

a) Za vsak dan devetdnevne odpustek 7 let in 7 kvadragen.

b) Enkrat na poljuben dan, ali tudi na binkoštni praznik, popolen odpustek po vrednem sprejemu sv. pokore in sv. Rešnjega telesa in po opravljenih navadnih molitvah (5 Očenašev itd. na namen sv. Očeta). Obojni odpustki se poleg tega morejo dobiti v drugič v binkoštni osmini. Vsi predstojeci odpustki se morejo obrniti tudi za verne duše v vich.

Knezoškofijski krški ordinarijat v Celovcu, dne 26. maja 1897. l.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Preč. g. kn. škof. duh. svetovalec in župnik v Prevaljah, Ant. Kesnar, je imenovan za dekanjskega administratorja pliberške dekanije. — Prestavljene so: Č. g. Mat. Ražun, stolni kaplan v Celovcu, kot provizor v Pliberk; č. g. Jos. Hribar, provizor v Šmarjeti ob Velikoveu, kot stolni kaplan v Celovcu; č. g. Jan. Česky, kaplan v Pliberku, kot provizor v Šmarjeti ob Velikoveu.

Razpisane so župnije: Borole, Blatograd, Tifen in Lipa nad Saksenburg-om. — Župnijski izpiti se vršijo v Celovcu od 1. do 3. junija.

Sejmovi meseca junija 1897.

Dne 1. v Svincu; — 8. Dobrli vesi; — 9. v Beljaku; — 10. Štebnob ob Zili; — 12. v Šmohoru, Ziljski Bistrici; 14. na Čajni, Vratah, v Pliberku; — 15. v Spod. Dravbergu; — 21. v Št. Vidu; — 24. v Guštanji, Djekšah; — 27. v Št. Juriju ob Zili.

Vabila.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico ima v sredo dne 2. junija ob 8. uri zvečer v mali vrtni dvorani Sandwirt-ove gostilne v Celovcu svoj letni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav. 2. Volitev odbora. 3. Volitev zastopnikov za glavno skupščino. 4. Vpisovanje udov in nabiranje letnine. 5. Slučajnosti. Vse ude in prijatelje družbe vabi k prav obilni udeležbi
načelnikstvo.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico bo imela na Binkoštni pondeljek dne 7. junija t. l. v gostilni pri Mežnarju v Št. Stefanu pri Velikoveu svoj letni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Govor o verski in narodni šoli, govori g. deželni poslanec Franc Grafenauer. 3. Družba sv. Cirila in Metoda in nemški šulverein, govori g. Josip Rozman, mestni kaplan v Celovci. 4. Razni govori in nasveti. 5. Volitev odbora. 6. Volitev zastopnika pri glavni skupščini. 7. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov. 8. Prosta zabava, pri kateri bodo iz posebne prijaznosti sodelovali slavni Zelinjski pevski klub. Vse zavedne Slovence in Slovenke k obilni udeležbi prijazno vabi
načelnikstvo.

— Hranilnica in posojilnica za Velikovec in okolico bo imela svoj letni občni zbor dne 9. junija 1897 ob 2. uri popoldne v svoji uradni sobi z navadnim dnevnim redom. Ako ob 2. uri popoldne ne pride zadosti zadržnikov k občenemu zboru, tedaj se bo ob 4. uri sklepalo pri vsakršnem številu navzočih udov. — Uljudno vabi vse družnike
načelnikstvo.

Naznanila.

Vabilo

ljudski veselici

k
ktera se priredi v
nadv. Ivanovi jami „Huda luknja“
na poštni cesti Velenje-Slovenjigradec
na binkoštni pondeljek dne 7. junija 1897
ob 3. uri popoldne.

Vspored:

1. Sprejem gostov slav. savinjskega planinskega društva.
 2. Pregledovanje krasne jame ob mnogo zboljšani razsvetljavi z bengalično lučjo.
 3. Godba s plesom. Pevci in prosta zabava.
- Čast. obiskovalci bodo z jedili in pijačo dobro postreženi. Na mnogobrojno udeležbo uljudno vabi
podzvetnik (lastnik).

Učenca,

pridnega in uzornega v zadržanju, ki je dovršil vsaj eden razred gimnazije, realke ali meščanske šole, in je zmožen nemškega in slovenskega jezika, takoj sprejme v svojo trgovino z železino

Fran Sadnikar,
v Celovcu, Burggasse št. 7.

Pijančljivost

se dá ozdraviti z **antibetinom**,* kakor se je že mnogokrat s sijajnim uspehom pokazalo. Mnogoštevilna zahvalna pisma ozdravljenih se na željo brezplačno na ogled pošljejo. — Ker zdravilo nema nobenega okusa, zamore se pijanec dajati tudi brez njegove vednosti. — Ena škatlja velja 2 gld. 20 kr. Dvojna škatlja za bolj zastarane bolezn. 4 gld. 40 kr. Ako se denar naprej pošlje, dobi naročnik zdravilo brez stroškov na pošti. Naslov prodajalca: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721.

* Ime zavarovano.

Malo posestvo

v Zgornjih Jezercih, eno uro od Vrbe oddaljeno, dobro zidano, s sadnim vrtnom čez 4 orale svetá, se prodá. Kupec potrebuje 800 gld. denarja. Več pové Janez Grabneger v Gorjah, pošta Vrba (Velden) na Koroškem.

P. i. občinstvu uljudno naznanjam, da imam v zalogi natanjko vrejene ure v najlepši opravi in različne verižice za

birmska darila

po izdatno znižani ceni in v največji izbi.

Velespoštovanjem

Peter Fessl

v Celovcu, stari trg št. 20.

Natanjčen
naslov.

Natanjčen
naslov.

Deloljubne

osebe — povsod — ktere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda (Gorica)

naznanja, da je otvorilo

društveno zalogo briskih vin

v ulici Barzellini v Gorici.

V zalogi se dobivajo poleg pristne rebule tudi razna domača črna vina. Za pristnost se jamči.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi do sedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški bolezn. in zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštnine prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.



Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, ktere ga ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilegel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

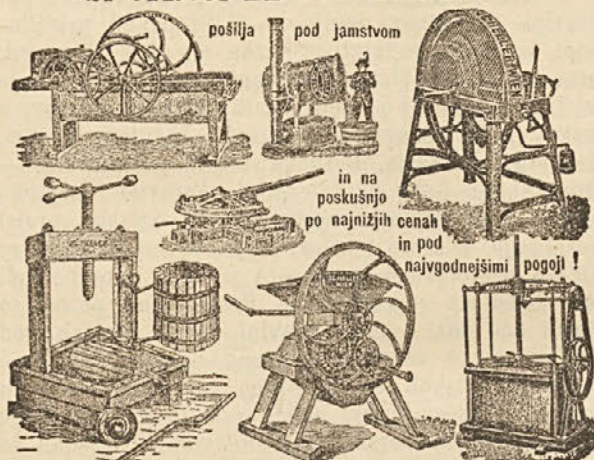
Pristno le z zgornjo znamko.

Najboljše varstvo zoper

gnitje lesa in najceneje nadomestilo za oljate barve je samo

KARBOLINOL
Barthel-nov izvirni
v
natorni obliki in v 12 barvah. Vzorni list in cenik vseh predmetov zastonj.
Mihael Barthel in dr.
Ustanovljeno l. 1781.
Dunaj, X. Keplergasse 20.

VSII STROJI ZA POLJEDELSTVO!



Lito čelno, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj.

IG. HELLER, DUNAJ
Praterstrasse 22 49.
Preprodajalci se iščeja.

Zaloga vina.

J. M. Pujman, Dignano, Istra, pošilja in razprodaja od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina od 19 do 25 kr. liter, postavljeno na c. kr. državni kolodvor Dignano. Za pristnost in solidno postrežbo se jamči. Mali vzorčki se ne pošiljajo.

Gostilna „Buchenwald“

ob Vetrinjskem obmestju in Št. Rupertske cesti priporoča kmetom svoje

velike in lepe hleve.

Tudi so tam po ceni jed in pijača.

Pivovarna kneza Adolf Jožef Schwarzenberg v Protivinu (Češko) priporoča

izvozno pivo in ležak.

Je v zalogi in toči se v restavraciji „Kokl“

„k prvemu krajeu“

kolodvorske ulice št. 7. v Celovcu.

Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Spoštovanjem

R. Kokl.

Iz Ljubljane.

Vsa ta priporočana domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu doktor pl. Trnkóczy-ja, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti in vedno sveže. Na tisoče zahvalnih pism je vsakemu na razpolaganje.

Posebno so doktor Trnkóczy-ja

kapljice za želodec,

krepčujoče, sliz raztvorjajoče, odpenjajoče, čistujoče in slast vzbujajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja odvajalne (čistilne) kroglice.

1 škatljica 21 kr., 1 zavitek 1 gld. 5 kr., 5 zavitkov 4 gld. 75 kr.



Maria Zell.

Sok za prsi in zoper kašelj

ali doktor pl. Trnkóczy-ja planinski zeliščni sirup, prirejan iz lahko pretravljivega vapnikovega železa, pomirja kašelj, raztaplja sliz, polajšuje bolečine, boljša draženje pri kašljanju, pomnožuje slast do jedi, pospešuje kri, krepi in poživilja.

1 steklenica 56 kr., 1/2 tucata 2 gld. 50 kr.

Zoper trganje in revmatične bolečine

priporoča se doktor pl. Trnkóczy-ja cvet kot mazilo proti bolečinam v križi, v rokah in nogah itd. ter je izvrstno sredstvo za utrjenje in okrepcavanje kit in mišic človeškega telesa. Tudi dobro gódi v okrepljenje in novopoživljenje po dolgi hoji, težkem delu itd.

1 steklenica 50 kr., 1 tucata 4 gld. 50 kr.

Vse te, kakor tudi vsa druga zdravila razpošilja na vse kraje vsak dan po pošti

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža

Ljubljana, Kranjsko.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.



Tudi priporoča najnovejša pnevmatična kolesa (bicikeljne) v raznih velikostih in po najnižjih cenah.

C. in k. dvorna tovarna za orglje bratov Rieger

v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija, podružnica v Budimpešti VII., Garay-utca št. 48 v lastni hiši.

Dobre cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji. Ceniki zastonj.